

**PROGRAMACIÓN
DIDÁCTICA
QUINTO DE EDUCACIÓN PRIMARIA**

CEIP A LAXE

2018-2019

ÍNDICE

	pág.
1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	3
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	5
3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO	20
4. CONCRECIÓN PARA OS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	22
4.1. CONCRECIÓN POR ÁREAS	
4.2. INSTRUMENTOS E PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN COMÚNS A TODAS AS ÁREAS	
5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS	88
6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	90
7. AVALIACIÓN.....	90
7.1. MÍNIMOS ESIXIBLES	
7.2. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	
7.3. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DOS ALUMNOS	
8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA	
DOCENTE	98
9. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.	
10. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	99
11. PLANS E PROXECTOS.....	
12. INFORMACIÓN ÁS FAMILIAS	100

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.

O CEIP A Laxe é un centro pequeno da zona rural de Ferrol. O centro consta de catro unidades, unha de Educación Infantil e tres de Educación Primaria, contando neste curso académico cun total de setenta alumnos/as.

Este ano vólvese a dar a circunstancia de que quinto e sexto están xuntos na mesma aula, coas dificultades engadidas que isto supón para o labor docente diario. En total son 12 alumnos/as. Deste alumnado, seis son os que están cursando o quinto curso de Educación Primaria. É un grupo heteroxéneo, cun repetidor doutro curso.

Características evolutivas dos/as nenos/as entre 10 e 12 anos.

DESENVOLVEMENTO FÍSICO E MOTOR

Nalgúns alumnos/as manifestarase unha consolidación do equilibrio motor acadado e outros comezaran os procesos característicos da puberdade que se materializan nos cambios morfolóxicos consecuencia da actividade hormonal: crecemento, aumento da musculatura, redondeamento da figura, primeiros signos de vello

En canto ás habilidades motoras, os rapaces e as rapazas son practicamente iguais nas súas aptitudes físicas, agás na maior forza que teñen os rapaces no antebrazo e a maior flexibilidade xeral que teñen as rapazas.

Na maioría das actividades físicas que se realizan durante a preadolescencia o sexo non é tan importante como a idade e a experiencia.

Polo tanto, as diferenzas individuais derívanse da experiencia e do adestramento así como da herdanza de cada persoa.

No que si hai diferenza é na aparición dos cambios anatómicos e fisiolóxicos, que á fin da etapa comezan a aparecer. O ritmo evolutivo fai que as rapazas comecen a dar o “estirón” aos 11 anos e se prolongue ata os 13-14.

Nos rapaces, sen embargo, este proceso non terá lugar ata os 13 anos aproximadamente.

DESENVOLVEMENTO SOCIAL

Relación cos adultos: pais profesores poden ser xulgados criticamente. Isto é debido en parte ás novas adquisicións cognitivas que comezan a manifestarse (certa apertura ao pensamento formal). Isto permítelles establecer algunhas hipóteses sinxelas e contrastalas.

En casa xa no son tan condescendentes e dóciles á hora de botar unha man e colaborar. Os pais deben ter comprensión paciencia e actitudes de diálogo, ofrecendo razóns e explicacións pero sendo esixentes cos seus fillos para que cada cal asuma súa parte de responsabilidade.

Relación cos compañeiros: os amigos teñen gran importancia, os grupos comezarán a facerse mixtos, pois dominan as normas do grupo homoxéneo e, ademais, van aparecendo os intereses sexuais.

Compáranse entre si e o desenvolvemento físico durante este período pode afectar ao tema das amizades, que en parte se basean na aparencia e na competencia física.

O grupo de compañeiros é probablemente o sistema que maior influencia exerce sobre os nenos nesta idade. Cada vez se fan máis dependentes dos seus compañeiros, non só para gozar da súa compañía, senón tamén para a autovalidación e para recibir consellos.

Cada vez consideran máis a amizade como un foro no que é posible abrirse ao outro e esperan que esa intimidade se corresponda.

Esixen máis dos seus amigos, cambian menos a miúdo de amigos e atopan maiores dificultades para facer novas amizades, ademais de afectar máis cando se rompe unha amizade. Vanse volvendo máis esixentes para buscar amigos e os seus grupos se reducen cada vez máis. Á idade de 10 anos os nenos/as moitas veces teñen un “mellor” amigo a quen lle son bastante leais; isto adoita ser máis aparente nas rapazas.

Cada vez hai maior preocupación polas persoas ás que non coñecen persoalmente, o que os leva a participar en condutas prosociais como as de axudar aos menos afortunados, etc.

DESENVOLVEMENTO INTELECTUAL

Consolidan as operacións lóxico-concretas e das características dos cursos anteriores.

Desenvólvese amplamente a capacidade de síntese, de extracción de características, de abstracción que lle permitirá ao neno/a precisar e dissociar calidades dos obxectos e fenómenos e que marca xa a transición cara a lóxica formal.

O pensamento é máis sistemático e ordenado e, ao tempo, máis flexible, dado que a conservación da orde dos datos e a seguridade que isto proporciona permítelle, en ocasións, “transcender” eses datos e actuar mentalmente de forma máis rápida.

Existen neste período cambios funcionais na capacidade de procesamento e estes cambios poden ser debidos a unha mellora na eficacia operacional, nas estratexias que utiliza o suxeito e no coñecemento que posúe da tarefa.

Cambios Cognitivos (intelectuais) que se producen:

ten maior capacidade para pensar sobre o seu propio pensamento (metacognición). O alumno é capaz ao realizar unha tarefa de observar os seus propios procesos o de reflexionar sobre eles.

Pode ir controlando os seus propios mecanismos de aprendizaxe e permitindo, por tanto, que o neno/a “aprenda a aprender”.

O neno vai facéndose máis consciente das súas capacidades e limitacións cognitivas e adquirindo paulatinamente un maior control e planificación da súa actividade, froito da interacción social e comunicativa cos adultos.

Son máis conscientes dos seus puntos fortes e débiles intelectuais.

Identifican tarefas difíciles e dedican un maior esforzo facendo unha avaliación do seu propio progreso.

Utilizan máis recursos para planificar e usar as súas aptitudes: saben que para pensar ben hai que ter en conta todos os datos, planificar formular hipóteses alternativas.

Lembran máis elementos de información. Hai un desenvolvemento das habilidades selectivas de atención e de memoria; ademais de utilizar a repetición para memorizar, comeza a agrupar a información en categorías coa fin de poder lembrala mellor

Comezan a darse conta tamén da importancia das estratexias de recuperación da información. Pensan en pistas para estimular a memoria.

Aumenta a velocidade e a capacidade de procesar a información. Isto é debido tamén ao aumento do uso de estratexias, por exemplo: na lectura pasan de

aprender a ler a “ler para aprender”. Coa necesidade por tanto de desenvolver unhas estratexias que lles permitan realizar estas tarefas cunha certa eficacia.

DESENVOLVEMENTO LINGÜÍSTICO

O alumno, no seu desenvolvemento lingüístico, presenta un maior control da comprensión e do uso da linguaxe.

A sintaxe faise máis complexa. Compréndense as formas sintácticas da voz pasiva. Dominio de conceptos gradualmente máis abstractos. Ampliación da comprensión da linguaxe e conceptos matemáticos (números romanos, sistemas de medida, decimais, fraccións, gráficos estatísticos, xeometría, planos e mapas e as súas escalas, etc.).

Os cambios corporais repercuten en certos desaxustes motores (expresión corporal, escritura, plástica, etc.).

En síntese, o alumno/a ao rematar esta etapa está aberto a novos ámbitos de experiencia e posibilidades comunicativas. A linguaxe verbal intervén de forma decisiva neste proceso pois constitúe o instrumento básico do pensamento e a regulación da propia conduta e de intercambio social.

Estes trazos son bastantes comúns, podendo aparecer en maior ou menor grado en cada alumno/a. Os mestres debemos esforzarnos en coñecer a cada alumno/a individualmente para adecuar as formulacións didácticas ás súas necesidades e facilitarlle así a consecución dos obxectivos programados.

2.CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

COMPETENCIA LINGÜÍSTICA

ESTÁNDAR	PORCEN TAXE
CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.	9,09%
LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	9,09%
LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	9,09%
LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	9,09%
LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	9,09%
LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	9,09%
LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	9,09%
LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.	9,09%
EPB2.1.1. Realiza composicións que transmitan emocións e sensacións básicas, utilizando distintos elementos e recursos para os axustar ás necesidades.	9,09%
EMB1.4.3. Expón a información de maneira clara, limpa e ordenada, en varios soportes.	9,09%
PLEB1.3. Identifica a información máis relevante en interaccións orais nas que participa que traten sobre temas familiares procedentes de diferentes medios de comunicación e da Internet.	9,09%

COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIA EN CIENCIA E TECNOLOXÍA

ESTÁNDAR	PORCEN TAXE
CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	7,7%

LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoa co contido do texto que acompaña.	7,7%
MTB2.6.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.	7,7%
MTB2.6.6. Calcula o mcm e o mcd.	7,7%
MTB2.7.1 Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	7,7%
MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	7,7%
MTB3.5.1. Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando... e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	7,7%
MTB4.2.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	7,7%
MTB4.3.1. Identifica e diferenza os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	7,7%
MTB4.4.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	7,7%
MTB5.1.2. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.	7,7%
MTB5.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	7,7%
EPB2.2.2. Utiliza e manexa os elementos que estruturan o espazo gráfico (cuadrícula).	7,7%

COMPETENCIA DIXITAL

ESTÁNDAR	PORCENTAXE
CSB1.1.1. Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.	9,09%
LGB1.2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	9,09%

LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade.	9,09%
LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	9,09%
LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións	9,09%
LGB3.5.1. Busca e selecciona información en diferentes fontes e soportes dixitais.	9,09%
LGB3.5.4. Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentacións elementais.	9,09%
LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos con certa autonomía.	9,09%
CSB1.1.1. Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.	9,09%
CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	9,09%
LCB2.7.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	9,09%

COMPETENCIA EN APRENDER A APRENDER

ESTÁNDAR	PORCEN TAXE
CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.	7,14%
CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	7,14%
CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	7,14%
CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	7,14%
LGB1.2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	7,14%
LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	7,14%
LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	7,14%
LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	7,14%

LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias.	7,14%
LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	7,14%
LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectivo.	7,14%
LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto.	7,14%
LCB3.3.3. Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	7,14%
MTB1.5.1. Iníciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras semellantes.	7,14%

COMPETENCIA SOCIAL E CÍVICA

ESTÁNDAR	PORCENTAXE
CNB1.3.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	5,88%
CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.	5,88%
CSB1.2.2. Adopta un comportamento responsable, construtivo e solidario, respectando diferentes ideas e achegas nos debates e recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático.	5,88%
LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	5,88%
LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade.	5,88%
VSCB1.2.3. Expressa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	5,88%
VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	5,88%
VSCB1.3.2. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas, expresando propostas de mellora.	5,88%
VSCB2.6.1. Interacciona con empatía.	5,88%
VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	5,88%
VSCB3.3.1. Argumenta a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social.	5,88%

VSCB3.5.1. Razona o sentido da responsabilidade social e da xustiza social.	5,88%
VSCB3.7.3 Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.	5,88%
EMB2.2.3. Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5,88%
EMB3.3.2. Colabora co grupo en coordinación e con respecto cara ás demais persoas.	5,88%
PLEB1.4. Escoita atentamente en interaccións cara a cara, sen interromper.	5,88%
PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en interaccións cotiás habituais.	5,88%

COMPETENCIA EN SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

ESTÁNDAR	PORCEN TAXE
CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.	8,33%
CSB1.1.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.	8,33 %
LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade.	8,33 %
MTB1.3.2. Iniciase na formulación de preguntas e na busca de respostas apropiadas, tanto no estudo dos conceptos coma na resolución de problemas.	8,33 %
VSCB1.4.1. Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación.	8,33 %
VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	8,33 %
VSCB2.2.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	8,33 %
VSCB3.10.1. Axuiza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	8,33 %
EFB6.2.2 Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios	8,33 %
EMB1.4.1. Procura e selecciona a información de xeito autónomo e con sentido crítico.	8,33 %
PLB3.6. Formula hipóteses sinxelas a partir de elementos icónicos e títulos que o acompañan e compróbaas.	8,33 %
PLEB3.8. Amosa interese por informarse, comunicarse e aprender a través dos textos escritos.	8,33 %

COMPETENCIA EN CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

ESTÁNDAR	PORCEN TAXE
CSB4.5.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	11,11%
CSB4.6.1. Aprecia a herdanza cultural a escala local e nacional como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	11,11 %
LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	11,11 %
LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	11,11 %
LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	11,11 %
LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	11,11 %
LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	11,11 %
LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	11,11 %
EMB1.7.1. Identifica as manifestacións artísticas propias de Galicia.	11,11 %

3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.

d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.

f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais , lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

4.CONCRECIÓN PARA OS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

4.1. CONCRECIÓN POR ÁREAS

ÁREA CIENCIAS DA NATUREZA

O B X.	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
BLOQUE 1 - INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA							
b e h i	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.1. Iniciación á actividade científica. ■ B1.2. Emprego de diferentes fontes de información. ■ B1.3. Lectura de textos propios da área. ■ B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. ■ B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). ■ B1.6. Xestión de ficheiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facer predicións sobre sucesos naturais, integrar datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSIE ■ E ■ CAA ■ CD ■ CMC ■ CT 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CMC ■ CT 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSIE ■ E ■ CMC ■ CT ■ CD 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC ■ CT ■ CAA ■ CCL 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB1.1.5. Efectúa buscas guiadas de información na rede. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CAA ■ CMC ■ CT ■ CD 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB1.1.6. Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo na rede. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CAA ■ CMC ■ CT ■ CD 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
a b c d	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.7. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade. ■ B1.8. Traballo individual e cooperativo. ■ B1.9. A igualdade entre homes e mulleres. ■ B1.10. A conduta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSIE ■ E ■ CAA ■ CMC ■ CT 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %

O B X.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
e h i	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. A conduta responsable. ▪ B1.11. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. ▪ B2.12. Toma de decisións: criterios e consecuencias. ▪ B1.13. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. ▪ B1.14. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. ▪ B1.15. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. ▪ B1.16. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. ▪ B1.17. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e do seu poder de adición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CMC CT ▪ CSIE E 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CSC ▪ CD 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.3.3. Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CMC CT 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
a b c e g h i	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.18. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIE E 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIE E 	1º 2º 3º	2,5 %	1,25 %

O B X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
e h	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. As funcións vitais no ser humano: recoñecemento da nutrición como unha función vital para os seres humanos. ▪ B2.2. Identificación dos aparellos relacionados con ela (aparellos respiratorios, dixestivo, circulatorio e excretor). ▪ B2.3. Recoñecemento das características básicas do sistema reprodutor humano e as diferenzas entre sexos. Funcionamento do sistema reprodutor. ▪ B2.4. Descrición dos sentidos e do sistema nervioso e valoración da súa importancia en relación co medio e co resto dos seres humanos. ▪ B2.5. O aparello locomotor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano, establecendo algunhas relacións fundamentais entre eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT 	1º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.2. Identifica as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT 	1º	2,5 %	1,25 %
a b c d h k m	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Saúde e enfermidade. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. ▪ B2.7. Hábitos saudables para previr enfermidades. ▪ B2.8. Trastornos alimenticios. ▪ B2.9. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. ▪ B2.10. Tipos de dietas. Elaboración de menús saudables. Clasificación de alimentos. Análise de etiquetas de produtos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables, coñecendo as repercusións para a saúde do seu modo de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.1. Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CSC 	1º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.2. Coñece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados identificando ás prácticas saudables. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CCL ▪ CSC 	1º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CSC 	1º	2,5 %	1,25 %
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS							
e h	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Seres vivos e seres inertes. Diferenciación. ▪ B3.2. Organización interna dos seres vivos e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas. Identificar as principais características e funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CCL 	2º	2,5 %	1,25 %

O B X.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
e h l	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos. ■ B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación. ■ B3.5. As plantas: a estrutura e fisioloxía. A fotosíntese. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB3.2.1. Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T 	2º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT 	2º	2,5 %	1,25 %
a e h i l o	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. ■ B3.7. Características e compoñentes dun ecosistema. ■ B3.8. Observación e estudo dun ecosistema próximo, recoller datos, facer hipóteses e recollendo os resultados en diferentes soportes. ■ B3.9. Actuacións humanas que modifican o medio natural. Extinción de especies. ■ B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. ■ B3.11. Emprego de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB3.3.1. Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL 	2º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB3.3.2. Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL 	2º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB3.3.3. Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CSC 	2º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT 	2º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL ■ CD 	2º	2,5 %	1,25 %

BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA

O B X.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
e h	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Comparación e clasificación dos materiais segundo propiedades físicas observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Coñecer e comparar para clasificar materiais segundo as súas propiedades observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.1.1. Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica). 	<ul style="list-style-type: none"> CMC CT 	3º	2,5 %	1,25 %
e g h	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Diferentes procedementos para a medida da masa e do volume dun corpo. B4.3 Explicación de fenómenos físicos observables en termos de diferenzas de densidade. A flotación nun medio líquido. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para determinar: a masa e o volume dun corpo e as principais características da flotación dos corpos. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.2.1. Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo. CNB4.2.2. Describe a diferenza entre masa e volume. CNB4.2.3. Identifica e explica as principais características da flotación nun medio líquido. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC CT CMC CT CCL CMC CT CCL 	3º	2,5 %	1,25 %
a e h	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Identificar e explicar as características das fontes de enerxía renovables e non renovables e a súa influencia no desenvolvemento sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.3.1. Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC CT CCL CSC 	3º	2,5 %	1,25 %
b c e g h i	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Realización de experiencias sinxelas sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá e doméstica: a combustión, a oxidación e a fermentación. B4.7. Identificación de produtos químicos habituais no fogar e dos posibles riscos para o organismo. B4.8. Identificación na etiquetaxe dos símbolos de perigo máis comúns. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Realizar experiencias sinxelas, de forma cooperativa, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciar hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB4.4.1. Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciar hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes. CNB4.4.2. Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo. CNB4.4.3. Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC CT CAA CSIE E CCL CD CMC CT CMC CT 	3º	2,5 %	1,25 %
					3º	2,5 %	1,25 %
					3º	2,5 %	1,25 %

O B X.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB4.4.4. Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo, na aula e no centro. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT 	3º	2,5 %	1,25 %
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS							
c e h j	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.1. Uso das máquinas eléctricas na vida cotiá e doméstica. Normas de seguridade. ■ B5.2. As máquinas eléctricas. ■ B5.3. A transmisión da electricidade. ■ B5.4. Elementos dos circuitos eléctricos. ■ B5.5. Efectos da electricidade. ■ B5.6. Condutores e illantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.1. Planificar e construír, de forma cooperativa, un circuito eléctrico simple que responda a un problema dado, atendendo ás normas de seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB5.1.1. Observa e identifica os elementos dun circuito eléctrico e constrúe un. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CSIE E 	3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB5.1.2. Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL 	3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB5.1.3. Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL 	3º	2,5 %	1,25 %
a e h i	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.7. A ciencia: presente e futuro da sociedade. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. Importantes descubrimentos e inventos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.2. Investigar sobre a evolución dun obxecto, aparello ou máquina ao longo da historia, utilizando distintas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB5.2.1. Coñece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para á sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL ■ CSC 	3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB5.2.2. Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL ■ CSC 	3º	2,5 %	1,25 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CNB5.2.3. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL ■ CSC ■ CCE C 	3º	2,5 %	1,25 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE S O	GM
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS							
a b d e h i	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.1. Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais. Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inxerencia e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes. ■ B1.2. Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafolios) e comunicación das conclusións. ■ B1.3. Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.1. Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre fenómenos previamente delimitados, a realización dun produto, a documentación do proceso e a comunicación do resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB1.1.1. Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito. ■ CSB1.1.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades. ■ CSB1.1.3. Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CAA ■ CD ■ CMC CT ■ CCL ■ CSIE E ■ CAA ■ CAA ■ CCL 	1º 2º 3º	2 %	1%
a b c d	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.4. Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material. ■ B1.5. Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia. ■ B1.6. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.2. Empregar estratexias de traballo cooperativo, adotar un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto cara aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material. ■ CSB1.2.2. Adopta un comportamento responsable, construtivo e solidario, respectando diferentes ideas e achegas nos debates e recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CAA ■ CSC ■ CAA 	1º 2º 3º	2 %	1%
b e h	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.7. Utilización da terminoloxía propia da área. Organización de ficheiros temáticos de termos propios da área. ■ B1.8. Fomento de Técnicas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.3. Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais, así 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB1.3.1. Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CAA ■ CMC CT ■ CSC 	1º 2º 3º	2 %	1%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE S O	GM
i o	<p>de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico).</p> <p>A prensa escrita e dixital como fonte de información.</p> <p>■ B1.9.Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.</p>	<p>como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico.</p>	<p>■ CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico.</p>	<p>■ CCL</p> <p>■ CMC CT</p> <p>■ CSC</p> <p>■ CAA</p>	1º 2º 3º	2 %	1%
			<p>■ CSB1.3.3.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.</p>	<p>■ CCL</p> <p>■ CD</p> <p>■ CMC CT</p> <p>■ CSC</p>	1º 2º 3º	2 %	1%
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA							
h e	<p>■ B2.1.O Universo: galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa.</p>	<p>■ B2.1.Explicar como é e de que forma se orixinou o Universo e os seus principais compoñentes.</p>	<p>■ CSB2.1.1.Describe como é e de que forma se orixinou o Universo e explica os seus principais compoñentes identificando galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa.</p>	<p>■ CMC CT</p> <p>■ CCL</p>	1º	2 %	1%
h e	<p>■ B2.2.O sistema Solar: o Sol e os planetas.</p>	<p>■ B2.2.Describir as características principais do Sistema Solar identificando diferentes tipos de astros e as súas características.</p>	<p>■ CSB2.2.1. Describe as características, compoñentes do Sistema Solar, localizando o Sol no centro do mesmo e os planetas segundo a súa proximidade.</p>	<p>■ CMC CT</p> <p>■ CCL</p>	1º	2 %	1%
h e g	<p>■ B2.3.O planeta Terra e a Lúa. Características.</p> <p>■ B2.4. Movementos terrestres e as súas consecuencias: as estacións do ano, día e noite, fusos horarios.</p> <p>■ B2.5.A translación da Lúa: as fases lunares. Eclipses e mareas.</p>	<p>■ B2.3. Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar, explicando as súas características, movementos, consecuencias e calcular os fusos horarios.</p>	<p>■ CSB2.3.1. Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe do xiro e os polos xeográficos, asocia as estacións do ano ao seu efecto combinado e calcula os fusos horarios.</p>	<p>■ CMC CT</p> <p>■ CCL</p> <p>■ CAA</p>	1º	2 %	1%
			<p>■ CSB2.3.2.Explica o día e a noite como consecuencia da rotación terrestre e como unidades para medir o tempo.</p>	<p>■ CMC CT</p> <p>■ CCL</p> <p>■ CAA</p>	1º	2 %	1%
			<p>■ CSB2.3.3.Define a translación da Lúa identificando e nomeando as fases lunares.</p>	<p>■ CMC CT</p> <p>■ CCL</p>		2 %	1%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE S O	GM
h g e i	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Cartografía. Planos, mapas e planisferios. Mapas temáticos. ▪ B2.7. Escalas e signos convencionais dun mapa. ▪ B2.8. Orientación no espazo: técnicas, instrumentos e estratexias. Elaboración dun itinerario coa axuda de ferramentas dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.4.1. Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CAA 	1º	2%	1%
e g h o	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. O clima e factores climáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores determinan o clima en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.1. Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que determinan en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CCL 	1º	2%	1%
e g h o	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. As grandes zonas climáticas do planeta. ▪ B2.11. Tipos de climas de España e as súas zonas de influencia. O clima en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Recoñecer as zonas climáticas mundiais e os tipos de clima de España identificando algunhas das súas características básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.6.1. Explica que é unha zona climática, nomeando as tres zonas climáticas do planeta e describindo as súas características principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CCL 	1º	2%	1%
h i o	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. A paisaxe: elementos que a forman, tipos de paisaxes. ▪ B2.13. Características das principais paisaxes de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que a compoñen e as características das principais paisaxes de España 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.7.1. Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes de España valorando a súa diversidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA 	1º 2º	2%	1%
e h io	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. A diversidade xeográfica das paisaxes de España: relevo e hidrografía. ▪ B2.15. O relevo e a rede hidrográfica de Galicia. Utilización de sistemas de información xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Describir as características do relevo de España e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.8.1. Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en España e as súas vertentes hidrográficas. ▪ CSB2.8.2. Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CMC CT 	1º 2º	2%	1%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE S O	GM
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.16.A intervención humana no medio. Estudo de campo das consecuencias da intervención humana na contorna. ▪ B2.17.A contaminación e o cambio climático. ▪ B2.18.Desenvolvemento sostible e consumo responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9.Explicar a importancia da intervención humana no medio e favorecer o desenvolvemento sostible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.9.1.Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	1º 2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.9.2.Favorece o desenvolvemento sostible e o consumo responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	1º 2º	2 %	1%
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.A Constitución de 1978. ▪ B3.2.Dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.Explicar a importancia que ten a Constitución para o funcionamento do Estado español, así como os dereitos, deberes e liberdades recollidos nesta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.1.1.Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución e explica a importancia que a Constitución ten para o funcionamento do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.2.1.Identifica as principais institucións do Estado español e describe as súas funcións e a súa organización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	2º	2 %	1%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3.Forma de goberno: a monarquía parlamentaria. ▪ B3.4.As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2.Identificar as institucións políticas que se derivan da Constitución. Funcións e organización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.2.2.Identifica e comprende a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.3.1.Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España, así como as súas provincias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	2º	2 %	1%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6.Manifestacións culturais e lingüísticas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español respectando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.4.1.Valora, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	2º	2 %	1%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE S O	GM
■ d ■ g ■ h ■ i	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.7.Demografía e poboación. Variables demográficas. ■ B3.8.Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación, distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. ■ B3.9.Representación gráfica de datos demográficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.5.Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e os factores xeográficos, sociais, económicos ou culturais que inciden nos datos de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.5.1.Define demografía e poboación, comprende os principais conceptos demográficos e os principais factores que afectan á de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CCL ■ CSC 	2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.5.2.Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC CT ■ CAA 	2º	2 %	1%
■ d ■ g ■ h ■ o	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.10.Poboación de Galicia e España: distribución e evolución. Representación gráfica dalgúns datos demográficos de Galicia obtidos en fontes estatísticas: INE. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.6.Distinguir os principais trazos da poboación española explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.6.1.Describe os principais trazos da poboación española. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.6.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.6.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.6.4 Sitúa nun mapa os maiores núcleos de poboación en España e as zonas máis densamente poboadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC 	2º	2 %	1%
■ a ■ d ■ h ■ o	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.11.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de inmigrantes ao noso país. ■ B3.12.Problemas actuais da poboación española. Estudio de casos e debates. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.7.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación española. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.7.1 Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de inmigrantes ao noso país. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	2º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.7.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación española: migracións, envellecemento, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	2º	2 %	1%
■ h	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.13.As actividades produtivas: recursos naturais e materias primas. ■ B3.14.Productos elaborados. Artesanía e Industria. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.8.Explicar as diferenzas entre materias primas e os produtos elaborados, identificando as 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSB3.8.1.Identifica e define materias primas e produto elaborado e os asocia coas actividades nas que se obteñen. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	2º	2 %	1%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE S O	GM
	Formas de produción.	actividades que se realizan para obtelos.	<ul style="list-style-type: none"> CSB3 8.2 Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores aos que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CMC CT 	2º	2 %	1%
h o	B3.15.As actividades económicas e os sectores produtivos de España.	B3.9.Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España.	CSB3.9.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	<ul style="list-style-type: none"> CMT C CSC 	2º	2 %	1%
			CSB3.9.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e as súas localizacións nos territorios correspondentes.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	2º	2 %	1%
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO							
g o h	B4.1.O tempo histórico. A Idade Media e a Idade Moderna: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan.	B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1Identifica a idea de idade da historia e data a Idade Media e Moderna, asociándoas aos feitos que marcan os seus inicios e finais.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMC CT CCL CCE C 	3º	2 %	1%
b h i	B4.2.As fontes históricas e a súa clasificación: fontes primarias e secundarias. Elaboración dun traballo comparativo entre tipos de fontes históricas.	B4.2.Coñecer a importancia das fontes históricas para o estudo da historia, diferenciando entre fontes primarias e secundarias.	CSB4.2.1.Coñece algunhas fontes da historia representativas de cada unha das idades da historia, facendo fincapé na Idade Contemporánea.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMC CT CAA CCE C 	3º	2 %	1%
g h i	B4.3.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo.	B4.3.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.3.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	<ul style="list-style-type: none"> CSC CMC CT CAA CCE C 	3º	2 %	1%
b d h	<ul style="list-style-type: none"> B4.4.A península ibérica na Idade Media. B4.5.Al-Andalus e os reinos cristiáns. B4.6.O Camiño de Santiago. O Románico. O Gótico. 	B4.4.Identificar e localizar no tempo e no espazo os procesos e e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais máis	CSB4.4.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes da Idade Media e Idade Moderna en España.	<ul style="list-style-type: none"> CMC CT CSC CCE C 	3º	2 %	1%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE S O	GM
o	<p>Proposta de realización dunha investigación e exposición sobre o Camiño de Santiago.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7.España e Galicia na Idade Moderna. ▪ B4.8.A época dos grandes descubrimentos. ▪ B4.9.A monarquía dos Austrias e os Borbóns. ▪ B4.10.A arte na Idade Moderna: Renacemento e Barroco. 	relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia medieval e moderna de España, describindo as principais características de cada unha delas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CSC ▪ CCE C ▪ CCL 	3º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.3.Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCE C ▪ CAA 	3º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.4. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais da Idade Media e da Idade Moderna en España citando aos seus representantes máis significativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CSC ▪ CCE C 	3º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.5.Identifica as características distintivas das culturas que conviviron nos reinos peninsulares durante a Idade Media describindo a evolución política e os distintos modelos sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCE C ▪ CSC ▪ CCL 	3º	2 %	1%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.6.Explica as características da Idade Moderna e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia neste período de tempo (Monarquía dos Austrias, s. XVI-XVII. Os Borbóns, s. XVIII). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCE C 	3º	2 %	1%
o	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.11.Noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.5.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCE C 	3º	2 %	1%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE S O	GM
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.12. Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo. Elaboración dunha guía dun museo próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.6.1. Aprecia a herdanza cultural a escala local e nacional como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCE C 	3º	2 %	1%

ÁREA DE LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR							
a c e	B.1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoita atenta e incorporación ás intervencións dos e das demais.	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CAA ■ CSC 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CAA ■ CSC 	1º 2º 3º	1%	0,5%
e	B.1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala nas producións propias.	LCB1.2.1. Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais, recoñecendo o valor complementario e modificador destes.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume axeitados.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			LCB1.2.3. Interpreta de forma global o sentido de elementos básicos do texto (léxico e locucións).	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%
a b	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións	LCB1.3.1. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituindo elementos básicos do modelo dado.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
e		con vocabulario axeitado e estrutura coherente.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> ▪ - diálogos ▪ -exposicións orais seguindo modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.3. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Dedución das palabras polo contexto. Interese pola ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.4.2. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%
▪ b ▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais, e identificar ideas ou valores non explícitos accesibles á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.1. Comprende a de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión interpretativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Memorizar e reproducir textos axeitados á súa idade, seus gustos e intereses, utilizando con creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios e propios, axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCE C 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Produción de textos orais segundo a súa tipoloxía segundo os diferentes formatos e intencións comunicativas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Producir textos orais breves e sinxelos adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Organiza e planifica o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos(narrar, expoñer, describir, informarse, dialogar) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, para obter información e verificar a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.2. Participa en enquisas e entrevistas, asegurándose mediante preguntas adecuadas, da comprensión propia e por parte da persoa interlocutora. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
■ b ■ d ■ e	■ B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	■ B1.9. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outras persoas.	■ LCB1.9.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	■ CCL ■ CD ■ CAA ■ CSC	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	■ CCL ■ CSC	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB1.9.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas de interese, seguindo modelos.	■ CCL ■ CAA ■ CSIE E	1º 2º 3º	1%	0,5%
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER							
■ e	■ B2.1. Lectura en silencio e voz alta de distintos tipos de texto.	■ B2.1. Ler, en voz alta e en silencio, diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	■ LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB2.1.2. Lee en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB2.1.3. Comprende información global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social:	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB2.1.4. Resume textos lidos de diferente tipoloxía e adecuados a súa idade, reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais.	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
■ e	■ B2.2. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótese de significado e comprobación. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.	■ B2.2. Utilizar as estratexias de control do proceso lector (anticipación do significado, formulación de hipóteses, uso do dicionario, relectura).	■ LCB2.2.1. Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido dun texto.	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto.	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB2.2.4. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións e esquemas que o acompañan.	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.5. Relaciona a información contida nos gráficos e ilustracións e a relaciona coa información que aparece no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMC T CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.6. Interpreta mapas conceptuais sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Lectura habitual de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.4. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.5. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Ler por propia iniciativa e con diferentes finalidades textos de tipoloxía diversa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.1. Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.2. Le voluntariamente en función dos seus gustos e finalidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe, información e lecer. B2.7. Lecturas dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar diferentes fontes e soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.1. Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, xénero. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.4. Selecciona lecturas con criterio persoal e manifesta a súa opinión sobre os textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Mostra interese por manter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
■ a ■ e	■ B2.9. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	■ B2.6. Identificar a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación da súa intención e significado.	■ LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferenza entre información e publicidade.	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios.	■ CCL ■ CSC	1º 2º 3º	1%	0,5%
■ e ■ i	■ B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	■ B2.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	■ LCB2.7.1. Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	■ CCL ■ CD ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR							
■ e ■ i	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades ■ B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia e substitucións básicas. ■ B3.3. Coherencia nas secuencias de ideas e feitos e no mantemento do tema. ■ B3.4. Aplicación das normas ortográficas. Acentuación. 	■ B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e coidando a caligrafía, a orde e a presentación.	■ LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...	■ CCL ■ CD ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB3.1.3. Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero.	■ CCL ■ CCA ■ CSIE E	1º 2º 3º		

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIE E CCE C 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.7. Textualización en frases con secuencia lineal. B3.8. Revisión e mellora do texto. B3.9. Realización de ditados, interpretando previamente o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.1. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos. LCB3.3.2. Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles. LCB3.3.3. Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.4. Redacta o texto e revisao para melloralo, utilizando borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.5. Aмосa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Uso autónomo do dicionario, incorporando a súa consulta aos seus hábitos de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Utilizar de xeito autónomo o dicionario. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e h i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas do área. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis... facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilita a súa comprensión ou mellorar a súa presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> a d e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Uso da linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.6.1. Expresa, por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.13. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
e	<ul style="list-style-type: none"> B3.14. Producción de textos segundo Plan de escritura do centro 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Escribir os textos establecidos no plan de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	1º 2º 3º	1%	0,5%
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA							
e	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras. LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos. LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%
e	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos. B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita. LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas. LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto. LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos. LCB4.2.5. Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CCL CCL CCL 	1º 2º 3º	1%	0,5%
					2º 3º	1%	0,5%
					1º 2º 3º	1%	0,5%
					1º 2º 3º	1%	0,5%
					3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
■ e	■ B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.	■ B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	■ LCB4.3.1. Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados, sinónimos etc.).	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	■ CCL ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas axeitadas ao nivel e aplícaas nas súas producións escritas.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
■ e	■ B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. ■ B4.9. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. Signos de puntuación. ■ B4.10. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.	■ B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	■ LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til nos textos de elaboración propia.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
			■ LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	■ CCL	1º 2º 3º	1%	0,5%
■ e ■ i	■ B4.11. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	■ B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	■ LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade, como apoio e reforzo da aprendizaxe.	■ CCL ■ CD ■ CAA	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.12. As variedades da lingua. ▪ B4.13. Coñecemento xeral de realidade plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.14. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSC 	1º 2º 3º	1%	0,5%
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e consideralos como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.1.1. Valora e recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCE ▪ C 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. ▪ B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. ▪ B5.4. Identificación de recursos literarios. ▪ B5.5. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Integrar a lectura expresiva, a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe literaria e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. ▪ LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCE ▪ C 	1º 2º 3º	1%	0,5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Identificación de recursos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas. ▪ LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCE ▪ C 	1º 2º 3º	1%	0,5%

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TR IM	PE SO	GM
▪ b ▪ e	▪ B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro.	▪ B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.	▪ LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIE ▪ CCE C	1º 2º 3º	1%	0,5%
▪ a ▪ b ▪ e	▪ B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados.	▪ B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade ou de produción propia.	▪ LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade ou de produción propia. ▪ LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCE C ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCE C	1º 2º 3º 1º 2º 3º	1% 1%	0,5% 0,5%
▪ b ▪ e	▪ B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	▪ B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade.	▪ LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CCE C	1º 2º 3º	1%	0,5%
▪ b ▪ e ▪ o	▪ B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	▪ B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal	▪ LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCE C	1º 2º 3º	1%	0,5%

ÁREA DE MATEMÁTICAS

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS							

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PESO	GM
g h	<ul style="list-style-type: none"> ordinais. Comparación de números. ▪ B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. ▪ B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. ▪ B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. ▪ B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas. ▪ B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. ▪ B2.9. Os números decimais: valor de posición. ▪ B2.10. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo. 	(romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T ▪ CAA ▪ CCL 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
b e g	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. ▪ B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. ▪ B2.11. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. ▪ B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. ▪ B2.9. Os números decimais: valor de posición. ▪ B2.12. Redondeo de números decimais ás décima, centésima ou milésima máis próxima. ▪ B2.13. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T ▪ CAA ▪ CCL 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.2. Ordena números enteiros, decimais e fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformacións doutros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
g	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador. ▪ B2.12. Redondeo de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM		
	números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. <ul style="list-style-type: none"> B2.15. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. 	incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operación, en situación de resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T 	2º 3º	1,78 %	0,89 %		
b e g	<ul style="list-style-type: none"> B2.16. Estimación de resultados. B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.18. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar os números enteiros, decimais e fraccionarios para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.4.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. MTB2.4.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas. MTB2.4.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T CCL CMC T CAA 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %		
g	<ul style="list-style-type: none"> B2.19. Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. B2.20. Identificación e uso dos termos propios da división. B2.21. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. B2.22. Operacións con fraccións. B2.23. Operacións con números decimais. B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB2.5.1. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número. MTB2.5.2. Realiza operacións con números decimais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %		

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.16. Estimación de resultados. ▪ B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. ▪ B2.25. Automatización de algoritmos. ▪ B2.26. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa. ▪ B2.27. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. ▪ B2.28. Construción de series ascendentes e descendentes. ▪ B2.29. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. ▪ B2.30. Obtención de todos os divisores de calquera número menor 100. ▪ B2.31. Descomposición de números decimais atendendo o valor de posición das súas cifras. ▪ B2.32. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. ▪ B2.33. Utilización da calculadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T ▪ CAA 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.3. Identifica múltiplos e divisores empregando as táboas de multiplicar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.4. Calcula os primeiros múltiplos dun número dado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.5. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.6. Calcula o mcm e o mcd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.7. Descompón números decimais atendendo o valor de posición das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T 	2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.8. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T ▪ CAA 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.6.9. Estima e redondea o resultado dun cálculo valorando a resposta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC T ▪ CAA 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM
■ b ■ e ■ g	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. ■ B2.34. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.7. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ MTB2.7.1 Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T ■ CAA ■ CCL ■ CSIE E 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ MTB2.7.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T ■ CAA ■ CCL ■ CSIE E 	1º 2º 3º	1,78 %	0,89 %
BLOQUE 3. MEDIDA							
■ b ■ e ■ g	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. ■ B3.2. Realización de medicións. ■ B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas e superficies de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T ■ CCL ■ CAA 	2º 3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T ■ CAA 	2º 3º	1,78 %	0,89 %
■ g	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. ■ B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.2. Operar con diferentes medidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa e superficie en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T 	2º 3º	1,78 %	0,89 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM
	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición. B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume. 		<ul style="list-style-type: none"> MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. MTB3.2.4. Compara superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T CMC T 	2º 3º	1,78 % 1,78 % 1,78 %	0,89 % 0,89 % 0,89 %
g	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Unidades de medida do tempo e as súas relación. B3.9. Equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos. B3.10. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. B3.11. Cálculos con medidas temporais. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.3.1. Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T 	3º	1,78 %	0,89 %
g	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. O sistema sesaxesimal. B3.13. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.4.1. Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura. MTB3.4.2. Mide ángulos usando instrumentos convencionais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T 	3º 3º	1,78 % 1,78 %	0,89 % 0,89 %
g b g	<ul style="list-style-type: none"> B3.14. Resolución de problemas de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB3.5.1. Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando... e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CAA CSIE E 	3º	1,78 %	0,89 %
BLOQUE 4. XEOMETRÍA							
g	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.1.1. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T 	3º	1,78 %	0,89 %

OB X.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM
	vértice... <ul style="list-style-type: none"> B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. B4.4..A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas. 	perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.1.2. Traza unha figura plana simétrica doutra respecto dun eixe. MTB4.1.3. Realiza ampliacións e reducións. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T 	3º	1,78 %	0,89 %
<ul style="list-style-type: none"> b g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo aos seus lados e os seus ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.2.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. MTB4.2.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T CAA 	3º	1,78 %	0,89 %
<ul style="list-style-type: none"> g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.8. Concaidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.3.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. MTB4.3.2. Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CMC T 	3º	1,78 %	0,89 %
<ul style="list-style-type: none"> b e g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.10. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB4.4.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CAA CCL CSIE E 	3º	1,78 %	0,89 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM
			<ul style="list-style-type: none"> MTB4.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CAA 	3º	1,78 %	0,89 %
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE							
■ b ■ g	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas. B5.2. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. B5.3. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB5.1.1. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CAA 	3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> MTB5.1.2. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CAA 	3º	1,78 %	0,89 %
■ b ■ e ■ g	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB5.2.1. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CAA CCL 	3º	1,78 %	0,89 %
■ b ■ g	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición. 	<ul style="list-style-type: none"> MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio. 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T 	3º	1,78 %	0,89 %
			<ul style="list-style-type: none"> MTB5.3.2. Realiza conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, loterías...). 	<ul style="list-style-type: none"> CMC T CAA 	3º	1,78 %	0,89 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	T R I M	PES O	GM
■ b ■ e ■ g	■ B5.6. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	■ B5.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	■ MTB5.4.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T ■ CAA ■ CCL ■ CSIE E 	3º	1,78 %	0,89 %
			■ MTB5.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CMC T ■ CAA ■ CCL ■ CSIE E 	3º	1,78 %	0,89 %

ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA							
m k	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.1.1. Actúa de forma respectable e digna. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
m a	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.3. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.2.1. Utiliza, de xeito guiado, estratexias de reestruturación cognitiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.2.2. Aplica o autocontrol á toma de decisión e á resolución de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.2.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E CCL 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
b	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.3.2. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas, expresando propostas de mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
b m	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.4.1. Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
a c	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A automotivación. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Desenvolver a autonomía e a capacidade de 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.5.1. Identifica, define problemas sociais e cívicos e achega solucións potencialmente efectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIE E CSC 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
	<p>vida económica e social.</p> <ul style="list-style-type: none"> B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes. 	<p>emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.</p>	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.5.2. Define e formula claramente problemas de convivencia e achega solucións potencialmente efectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
<ul style="list-style-type: none"> b 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e consecuencias das accións propias. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.6.1. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS							
<ul style="list-style-type: none"> m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.1. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, para expresar con coherencia opinión, sentimentos e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.2. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais e debates. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA CSIE E 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
<ul style="list-style-type: none"> b m e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.2.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.2.2 Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIE E 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.2.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIE E CSC CCL 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>

OB X.	Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
■ c ■ m ■ e	■ B2.3. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	■ B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	■ VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas.	■ CCL ■ CSC	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB2.3.2. Comparte sentimentos durante o diálogo	■ CCL ■ CSC ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB2.3.3. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	■ CCL ■ CSC ■ CL	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB2.3.4. Recoñece os elementos que bloquean a comunicación en diferentes situacións.	■ CSC	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ e ■ m	■ B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	■ B2.4. Empregar a aserción.	■ VSCB2.4.1. Realiza unha defensa tranquila e respectuosa das posicións persoais.	■ CCL ■ CSC ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva.	■ CCL ■ CSC	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ b ■ m	■ B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	■ B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	■ VSCB2.5.1. Infire, de xeito guiado, e dá o sentido adecuado á expresión das demais persoas.	■ CCL ■ CSC	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB2.5.2. Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	■ CCL ■ CSC ■ CAA	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ c ■ m	■ B2.6. A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	■ B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	■ VSCB2.6.1. Interacciona con empatía.	■ CSC ■ CCL ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB2.6.2. Emprega diferentes habilidades sociais.	■ CSC	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
a o	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. B2.8. A diversidade. Respecto polos costumes e modos de vida diferentes ao propio. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.7.1. Comprende e aprecia positivamente as diferenzas culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
c m	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo. B2.10. Creación de textos empregando a linguaxe verbal e non verbal para comunicar ideas, sentimentos e situacións. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo. VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua. VSCB2.8.3. Consegue a aceptación dos compañeiros e compañeiras. VSCB2.8.4. Expón en historias creativas as características da relación da amizade. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E CSC CSIE E CSC CSIE E CCL CSC CCE C CD CAA 	1º 2º 3º 1º 2º 3º 1º 2º 3º 1º 2º 3º	1,3 0% 1,3 0% 1,3 0% 1,3 0%	0,65 % 0,65 % 0,65 %
BLOQUE 3. CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS							
b m	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. B3.2 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración. VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E CSC CSIE E 	1º 2º 3º 1º 2º 3º	1,3 0% 1,3 0%	0,65 % 0,65 %
b	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIE E CSC 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
	<p>resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos.</p> <ul style="list-style-type: none"> B3.4. Estruturas e técnicas da aprendizaxe cooperativa. 	<p>amosando condutas solidarias.</p>	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais. VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIE CSC 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.1. Argumenta a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social. VSCB3.3.2. Participa na elaboración das normas da aula. VSCB3.3.3. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo. VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións. VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais. VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE CSC 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítico das causas que provocan situacións de marxinação, de discriminación e de inxustiza social. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Comprender o sentido da responsabilidade social e a xustiza social empregando a capacidade de reflexión, síntese e estruturación. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.1. Razona o sentido da responsabilidade social e da xustiza social. VSCB3.5.2. Identifica e analiza criticamente desigualdades sociais. VSCB3.5.3. Describe condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC CSC CSIE CSC CCL 	<p>1º 2º 3º</p>	<p>1,3 0%</p>	<p>0,65 %</p>

OB X.	Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
■ a ■ m	■ B3.8. Desenvolvemento de actitudes de comprensión, de superación de prexuízos e de estereotipos, de cooperación e de solidariedade ante problemas e necesidades doutras persoas. Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas.	■ B3.6. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	■ VSCB3.6.1. Amósase xeneroso no seu contorno próximo.	■ CSC	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB3.6.2. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	■ CCL ■ CSC ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB3.6.3. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa	■ CSC ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ a ■ m	■ B3.9. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado.	■ B3.7. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.	■ VSCB3.7.1. Coñece e respecta os dereitos e deberes do alumnado.	■ CSC	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais, de xeito guiado, de situacións escolares.	■ CSC ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB3.7.3 Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.	■ CSC ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ a ■ d	■ B3.10. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusións das minorías.	■ B3.8. Respetar os valores universais comprendendo a necesidade de garantir os dereitos básicos de todas as persoas.	■ VSCB3.8.1. Argumenta o carácter universal dos dereitos humanos.	■ CSC ■ CCL	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB3.8.2. Expón a importancia de que todas as persoas gocen dos dereitos básicos: saúde, benestar, alimentación, vestido, vivenda e asistencia médica.	■ CSC ■ CCL	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			■ VSCB3.8.3. Axuíza criticamente as circunstancias de persoas que viven en situacións de privación dos dereitos básicos.	■ CSC ■ CSIE E	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
■ a ■ d	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.11. Convivencia pacífica en sociedade e valores nos que se apoia: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, compromiso, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais. ■ B3.12. Formas de discriminación: racismo, xenofobia, homofobia, transfobia, desigualdade de oportunidades. ■ B3.13. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o holocausto e segregación por enfermidade. Análise. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.9. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.9.1. Argumenta e expón mediante imaxes a importancia de garantir a igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CCE ■ CSC 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.9.2. Descubre e axuiza criticamente casos próximos de desigualdade e discriminación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CSIE ■ E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ d ■ m	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.14. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.10.1. Axuiza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CSIE ■ E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.10.2. Colabora con persoas doutro sexo en diferentes situacións escolares. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CSIE ■ E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.10.3. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CSIE ■ E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ a	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.15. Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes. Características que debe posuír unha sociedade democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución 	<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.11.1. Reflexiona sobre os dereitos e deberes da Constitución Española. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.11.2. Expresa a importancia de garantir os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CCL 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
		española e os Dereitos e Deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organización e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.11.3. Participa no benestar da contorna próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
a	<ul style="list-style-type: none"> B3.16. Características da convivencia democrática. Valores cívicos na sociedade democrática: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, cooperación e cultura de paz. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Coñecer e expresar as notas características da convivencia democrática e a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática realizando razoamentos críticos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.12.1. Expressa as notas características da convivencia democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.12.2. Argumenta a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
h o i	<ul style="list-style-type: none"> B3.17. O respecto e a conservación do medio ambiente. A actitude crítica ante a falta de respecto e conservación do medio ambiente. B3.18 Realización e interpretación de gráficos sinxelos 	<ul style="list-style-type: none"> B3.13. Contribuír á conservación do medio ambiente mantendo unha actitude crítica ante as faltas de respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.13.1. Analiza, explica e expón as causas e consecuencias da intervención humana no medio. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.13.2. Investiga criticamente a intervención humana no medio ambiente e comunica os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CSIE E CMC T 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.13.3. Argumenta comportamentos de defensa e recuperación do equilibrio ecolóxico e de conservación do medio ambiente. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
a i	<ul style="list-style-type: none"> B3.19. Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade que presentan os medios de comunicación para desenvolver a capacidade crítica e responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.14. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.14.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.14.2. Coñece o emprego seguro das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CD 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
■ n	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.20. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e dos grupos de risco nos accidentes de tráfico. ■ B3.21. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.15. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.15.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia e a promoción do respecto das normas de educación viaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CSIE ■ E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.15.2. Analiza información na prensa en relación cos accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CCL ■ CMC ■ T ■ CD 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.15.3. Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CD ■ CAA 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.15.4. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CCL ■ CMC ■ T ■ CD 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
■ n	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.22. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico. ■ B3.23. Comunicación da información elaborada por diferentes medios ■ B3.24. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B3.16. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.16.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CSIE ■ E ■ CAA ■ CMC ■ T 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.16.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CCL 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ VSCB3.16.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CCL ■ CSIE ■ E 	1º 2º 3º	1,3 0%	0,65 %

ÁREA DE EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL							
j e	B1.1. Indagación sobre as posibilidades plásticas dos elementos naturais e o seu uso con fins expresivos.	B1.1. Distinguir as diferenzas fundamentais entre as imaxes fixas e en movemento, clasificándoas seguindo patróns aprendidos.	EPB1.1.1. Recoñece as imaxes fixas e en movemento e clasifícaa	CCE C CSIE E	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			EPB1.1.2. Debuxa aspectos da vida cotiá.				
j e	B1.2. Exploración das posibilidades de materiais, texturas, formas, cores etc. sobre diferentes soportes. B1.3. Análise da interrelación dos códigos e a intencionalidade comunicativa. B1.4. Interese por aplicar ás representacións plásticas os descubrimentos obtidos na exploración de materiais. B1.5. Exploración das posibilidades expresivas da liña segundo a forma, a dirección, a situación espacial e a sensación de movemento e de repouso.	B1.2. Identificar e describir os materiais, utensilios e soportes, texturas, formas e cores; comprobando as posibilidades que achegan para a creación artística.	EPB1.2.1. Identifica os recursos e os materiais utilizados para elaborar unha obra.	CCE C CCL	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			EPB1.2.2. Analiza as posibilidades de materiais, texturas, formas e cores aplicadas sobre diferentes soportes.				
j e	B1.6. Documentación, rexistro e valoración de formas artísticas e artesanais representativas da expresión cultural. B1.7. Realización de fotografías (enfoque e planos) para enriquecer un informe, para recoller actividades de centro, para ilustrar unha noticia,...	B1.3. Aproximarse á lectura, análise e interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo, de maneira crítica, o significado e función social, sendo capaz de elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	EPB1.3.1. Coñece a evolución da fotografía desde o branco/negro á cor, do formato papel ao dixital, e valora as posibilidades que proporciona a tecnoloxía.	CCE C CCL	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			EPB 1.3.2. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando, a posteriori, se o encadre é o máis axeitado para o propósito inicial.				
			EPB 1.3.3. Recoñece os diferentes temas da fotografía.	CCE C	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA							

OB X.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
■ ■ ■ e	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.1. Uso de texturas para caracterizar imaxes e obxectos, e para o tratamento de imaxes dixitalizadas. ■ B2.2. Preparación de documentos propios da comunicación artística: carteis, programas e guías. ■ B2.3. Disposición á orixinalidade e á espontaneidade á hora de plasmar ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.1. Experimentar coas imaxes como unha ferramenta para deseñar documentos de información e comunicación (carteis, guías, folletos etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.1.1. Realiza composicións que transmitan emocións e sensacións básicas, utilizando distintos elementos e recursos para axustar ás necesidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C ■ CSIE E ■ CCL 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.1.2. Busca un cartel e confecciona o seu propio anuncio. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C ■ CSIE E 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
■ ■ ■ e ■ ■ ■ a	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.4. Comparación entre as formas que a representación do espazo adopta en diferentes áreas ou ámbitos, como mapas de estradas, guías, pintura de paisaxes e planos. ■ B2.5. Construción de estruturas e transformación de espazos usando nocións métricas e de perspectiva. ■ B2.6. Establecemento de revisións e reflexión sobre o traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.2. Realizar planos, mapas e carteis, individualmente e en grupo; manexando as ferramentas básicas do debuxo xeométrico. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.2.1. Confecciona planos, e mapas simples coa axuda das ferramentas básicas, individualmente e en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C ■ CMC CT ■ CSC 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.2.2. Utiliza e manexa os elementos que estruturan o espazo gráfico (cuadrícula). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C ■ CMC T 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.2.3. Participa nas actividades propostas e amosa interese por elas, colaborando sempre que se trate dun traballo en grupo 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
■ ■ ■ e	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.7. Análise das formas de representación de volumes no plano segundo o punto de vista ou a situación no espazo. ■ B2.8. Representación con distinta intencionalidade de formas abertas e pechadas, e dos límites e contornos e superficies. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.3. Imaxinar, debuxar e elaborar obras tridimensionais con diferentes materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.3.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C ■ CCL 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.3.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C ■ CMC T 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.3.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C ■ CMC T 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.3.4. Combina e analiza as cores para as utilizar correctamente na composición. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> ■ EPB2.3.5. Aproveita a diferenza das texturas achegadas polos lapis de cores e as ceras. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCE C 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %

OB X.	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.3.6. Constrúe obxectos tridimensionais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CSIE E 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
j h	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Uso de texturas para caracterizar obxectos e imaxes. B2.10. Aplicación da posibilidade expresiva da liña, segundo a forma, a dirección, a situación no espazo e a sensación de movemento ou repouso. B2.11. Recreación de espazos imaxinados aplicando conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Representa, de forma persoal, ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.1. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, cores e tamaños axeitados. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CAA 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.2. Organiza os espazos das súas producións bidimensionais, utilizando conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC T 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.3. Analiza e compara as texturas naturais e artificiais, así como as texturas visuais e táctiles, sendo capaz de realizar traballos artísticos utilizando estes coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC T 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.4. Distingue o tema ou xénero de obras plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC T 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.5. Realiza imaxes humanas, animais e casas, partindo dun bosquejo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CSIE E 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
a b c	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Constancia e esixencia progresiva no proceso de realización de tarefas plásticas aplicando estratexias creativas e respectando as normas previamente establecidas. B2.13. Seguimento das normas e das instrucións de manexo e conservación de instrumentos, materiais e espazos. B2.14. Asunción de responsabilidades no traballo individual e colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Participar con interese, coidando e respectando o material, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, respectando as normas e as regras previamente establecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.1. Valora os elementos e os recursos empregados para conseguir o efecto que máis se axuste ao resultado final. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CSC 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.2. Coida e respecta os materiais, os utensilios e os espazos utilizados. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.5.3. Participa e amosa interese polas actividades propostas, colaborando na recollida e na organización do material. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
h b	<ul style="list-style-type: none"> B2.15. Elaboración de deseños previos á realización dunha obra para chegar ao resultado final con orde e limpeza. B2.16. Establecemento de protocolos de organización, orde, limpeza e presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Aposar interese polo traballo, apreciando e valorando a correcta realización de actividades e a presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.6.1. Completa e realiza os debuxos utilizando os coñecementos aprendidos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CSC 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.6.2. Presenta as tarefas con orde e limpeza respectando as normas e indicacións establecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCE C 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.6.3. Aposar interese polo traballo e a aplicación, apreciando a correcta realización dos exercicios e actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCE C 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
i j	<ul style="list-style-type: none"> B2.17. Documentación sobre producións artísticas nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación para un sinxelo tratamento das imaxes, o deseño, a animación e a difusión dos traballos elaborados. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Utilizar e manexar as tecnoloxías da información e da comunicación como medio de información, investigación e deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.7.1. Emprega as novas tecnoloxías para se iniciar no deseño dixital, no tratamento de imaxes ou na animación. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCE C 	1º 2º 3º	2,7 8%	1,39 %
BLOQUE 3. DEBUXO XEOMÉTRICO							
h j	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Exploración das posibilidades da liña recta para iniciar os traballos de xeometría. B3.2. Seguimento de normas e das instrucións de manexo das ferramentas básicas do debuxo técnico. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Coñecer e utilizar as ferramentas básicas do debuxo xeométrico. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.1 Coñece e usa as principais ferramentas básicas do debuxo xeométrico (regra, escuadro, cartabón, semicirculo etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC CT 	3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.2. Utiliza o trazado de rectas paralelas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC CT 	3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.3. Traza ángulos rectos, de 30 e de 60 graos utilizando as ferramentas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC CT 	3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.4. Manexa os efectos visuais da perspectiva para debuxar triángulos e cuadriláteros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC CT 	3º	2,7 8%	1,39 %
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.5. Representa e aplica adecuadamente o eixe de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC CT 	3º	2,7 8%	1,39 %

OB X.	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	TRIM	PE SO	GM
			<ul style="list-style-type: none"> EPB3.1.6. Representa formas xeométricas con precisión e coa axuda da cuadrícula e as ferramentas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCE C CMC CT 	3º	2,78%	1,39%

ÁREA DE LINGUA GALEGA E LITERATURA

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR							
a e	B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e distinguindo, de maneira xeral, información de opinión e elaboración dun resumo.	B1.1. Comprender textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, identificando os aspectos xerais máis relevantes así como as intencións, valores e opinións explícitos.	<p>LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo, procedentes da radio, da televisión ou de internet, identifica o tema e elabora un resumo.</p> <p>LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral sinxelo, distinguindo, de maneira xeral, información de opinión.</p>	CCL CAA	1º 2º 3º	0,83%	0,415%
b d e i	B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe. B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.	B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	<p>LGB1.2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.</p> <p>LGB1.2.2. Elabora textos orais sinxelos imitando modelos de calquera medio de comunicación.</p>	CCL CD CAA CSC	1º 2º 3º	0,83%	0,415%
a b c e o	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retransmisión, da ironía e de dobres sentidos.	B1.3. Interpretar correctamente a retransmisión, a ironía e os dobres sentidos, en situacións de comunicación nas que estes resulten bastante evidentes.	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retransmisión, a ironía e os dobres sentidos.	CCL	1º 2º 3º	0,83%	0,415%
a b c e o	B1.5. Comprensión e produción de textos orais breves para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.	<p>LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.</p> <p>LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae, de xeito global, as ideas máis destacadas.</p>	CCL CAA CSC CSEIEE	1º 2º 3º	0,83%	0,415%
				CCL CAA	1º 2º 3º	0,83%	0,415%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
			LGB1.4.3. Iníciase na elaboración de pequenas exposicións orais na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	CCL CSIEE CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	CCL CSIEE CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.4.5. Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a c e	B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas).	B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.5.1. Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	CCL CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	CCL CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).	B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL CSC CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.6.5. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL CSC CCEC CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e	B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade, incorporación das intervencións das demais persoas e...	B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións...	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
	intervencións das demais persoas e formulación de preguntas coherentes.	repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.7.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando nexos básicos adecuados.	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	CCL CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.7.4. Amosa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	CCL CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e i	B1.9. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social mediante simulación para ofrecer e compartir información.	B1.8. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación.	LGB1.8.1. Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación.	CCL CD CAA CSIEE CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
d e	B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (miradas e posturas corporais).	B1.9. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal.	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: miradas e postura corporal para reforzar o sentido das súas producións orais.	CCL CCEC CSC CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b d e	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.10.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
e o	B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	CCL CAA CCEC CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a d e o	B1.13. Uso, de maneira xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12. Usar, de maneira xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.12.1. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe non sexista.	CCL CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.12.2. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a d e o	B1.14. Recoñecemento e valoración, de maneira global, das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13. Recoñecer, de maneira global, e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.	LGB1.13.1. Recoñece textos orais sinxelos pertencentes a diferentes variedades dialectais moi evidentes da lingua galega.	CCL CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega oral con calquera contexto profesional: sanidade, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	CCL CCEC CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER							
b e i j o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias. B2.2. Comprensión de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia e na entrevista para obter información xeral, localizando informacións destacadas. B2.3. Comprensión de textos sinxelos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).	B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dúbidas evidentes.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL CD CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo e expositivo).	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.1.4. Interpreta, personificacións, hipérboles, ironías e dúbidas evidentes en textos.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas).	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferenza, de maneira xeral, información, opinión e publicidade de carácter bastante evidente.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, identificando e interpretando, con especial atención os datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoa co contido do texto que acompaña.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto sinxelo.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e esquematizar e resumir o seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e	B2.6. Uso de certas estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar certas estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e i	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto sinxelo.	LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade.	CCL CD CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo adecuado á súa idade.	CCL CD	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	CCL CAA CD CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	CCL CSIEE CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	CCL CAA CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
		ter para compariar información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	CCL CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e i	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando certo coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. B2.12. Comezo no uso das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter información e modelos para a produción escrita.	B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con certa autonomía, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CAA CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CAA CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con certa autonomía.	CCL CAA CD	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e	B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.	B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.	LGB2.9.1. Amosa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	CCL CAA CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias.	B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.10.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e m	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, amosando capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.11. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.11.1. Selecciona persoalmente as lecturas que desexa realizar e é quen de xustificalas en función dos seus gustos e necesidades.	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.11.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	CCL CSC CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a d e o	B2.16. Análise de textos sinxelos escritos en diferentes variedades, bastante evidentes, da lingua galega.	B2.12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	LGB2.12.1. Identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes, das variedades da lingua galega.	CCL CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR							
a b e	B3.1. Uso, de maneira xeral, das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas ou guións.	CCL CSIEE CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
			LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesión, de maneira xeral, os enunciados.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.1.3. Utiliza os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.1.5. Escribe e presenta textos propios elaborando borradores.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e i o	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, notas, invitacións e mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros. B3.3. Composición de textos de información e de opinión sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista e no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas.	B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións	CCL CAA CD	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias, crónicas, reportaxes, entrevistas) e (anuncios e carteis), imitando modelos publicitarios moi sinxelos.	CCL CSC CCEC CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.2.3. Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.2.5. Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	CCL CSC CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, resumos, esquemas, descrições e explicacións).	B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.	LGB3.3.1. Elabora textos escritos propios do ámbito académico (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves e sinxelos: carteis publicitarios, anuncios, cómics, poemas, cancións e anécdotas.	B3.4. Elaborar textos breves e sinxelos con creatividade.	LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic, contos, poemas, cancións e anécdotas.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.4.2. Escribe textos sinxelos de carácter creativo.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.4.3. Aprecio polos usos creativos da linguaxe.	CCL CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b d e i j	B3.6. Uso das TIC, con certa autonomía, na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións.	B3.5. Usar as TIC, con certa autonomía, para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.	LGB3.5.1. Busca e selecciona información en diferentes fontes e soportes dixitais.	CCL CD CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos con certa autonomía.	CCL CAA CSIEE CD	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.5.3. Utiliza, habitualmente, correctores de textos.	CCL CD CAA CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.5.4. Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentacións elementais.	CCL CD CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos.	B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.	LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	CCL CD CSIEE	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado... en calquera soporte.	CCL CD CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA							
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo e preposición. LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos. LGB4.1.3. Diferenza as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas. LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo. LGB4.1.5. Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome.	CCL CAA CCL CAA CCL CAA CCL CAA CCL CAA	1º 2º 3º 1º 2º 3º 1º 2º 3º 1º 2º 3º 1º 2º 3º	0,8 3% 0,8 3% 0,8 3% 0,8 3% 0,8 3%	0,41 5% 0,41 5% 0,41 5% 0,41 5%
b e	B4.2. Coñecemento xeral das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para xulgar sobre a corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.	B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. LGB4.2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/i/x.	CCL CSC CCEC CCL CSC CCEC	1º 2º 3º 1º 2º 3º	0,8 3% 0,8 3%	0,41 5% 0,41 5%
e e	B4.4. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado.	B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.	LGB4.3.1. Emprega con corrección os signos de puntuación, facendo unha valoración dos resultados. LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións. LGB4.3.3. Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	CCL CCL CCL CSC CCEC	1º 2º 3º 1º 2º 3º 1º 2º 3º	0,8 3% 0,8 3% 0,8 3%	0,41 5% 0,41 5% 0,41 5%
e	B4.5. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición...), así como algúns elementos de cohesión, en relación cos procedementos de produción	B4.4. Recoñecer e empregar os conectores básicos, así como outros elementos de cohesión	LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición...	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
	relación coa composición de textos.	cohesión.	LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, sinónimos...	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
e	B4.6. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, e do papel semántico do suxeito (axente, paciente e causa). B4.7. Transformación de oracións sinxelas de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.	B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	B4.5.1. Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.. B4.5.2. Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha noutra.	CCL CAA CCL CAA	1º 2º 3º 1º 2º 3º	0,8 3% 0,8 3%	0,41 5% 0,41 5%
e	B4.8. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, para mellorar a produción de textos.	B4.6. Transformar un texto narrativo sinxelo de estilo directo noutro de estilo indirecto.	B4.6.1. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto.	CCL CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e i	B4.9. Uso eficaz do dicionario, en papel ou electrónico, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. B4.10. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, frases feitas, siglas e abreviaturas. B4.11. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario en papel ou dixital para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto e como consulta ortográfica. LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas, identificando e formando familias de palabras. LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas.	CCL CAA CD CCL CAA CCL CAA	1º 2º 3º 1º 2º 3º 1º 2º 3º	0,8 3% 0,8 3% 0,8 3%	0,41 5% 0,41 5% 0,41 5%
a d e h m o	B4.12. Coñecemento xeral das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8. Coñecer, de xeito xeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	LGB4.8.1. Coñece, de xeito xeral, as características máis relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega. LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CCL CCEC CCL CSC CCEC	1º 2º 3º 1º 2º 3º	0,8 3% 0,8 3%	0,41 5% 0,41 5%
a d e m o	B4.13. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	B4.9. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado.	LGB4.9.1. Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender. LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas, ortográficas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	CCL CCEC CCL	1º 2º 3º 1º 2º 3º	0,8 3% 0,8 3%	0,41 5% 0,41 5%
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA							

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
b d e o	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos e cantigas), así como da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1 escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos, cantigas) e da literatura galega en xeral	CCL CAA CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	B5.2. Ler textos e obras n galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos.	B5.3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes.	LGB5.3.1. Identifica as características principais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	CCL CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	CCL CCEC CAA	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB5.3.4. Identifica os temas recorrentes na literatura.	CCL CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas.	CCL CCEC CSC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios.	CCL	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%

OB X	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	TRIM	PE SO	GM
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante las diferencias persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.	CSC CCEC	1º 2º 3º	0,8 3%	0,41 5%
			LGB5.7.2. Amosa curiosidade por coñecer outras costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.				

4.2. INSTRUMENTOS E PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN COMÚNS A TODAS AS ÁREAS

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN
Observación directa. Avaliación de contidos, probas correspondentes ás unidades. Avaliación para competencias, probas correspondentes ás unidades. Outros documentos gráficos ou textuais. Debates e intervencións. Proxectos persoais ou de grupo. Representacións e dramatizacións.	Observación directa do traballo diario. Análise e valoración de tarefas especialmente creadas para a avaliación. Valoración cuantitativa do progreso individual (cualificacións). Valoración cualitativa do progreso individual (anotacións e puntualizacións). Valoración cuantitativa progreso colectivo. Valoración cualitativa do progreso colectivo.

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

PRINCIPIOS XERAIS

1. A finalidade da educación primaria é facilitarlles aos alumnos e ás alumnas as aprendizaxes da expresión e da comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición de nocións básicas da cultura, os hábitos de convivencia, de estudo e de traballo, o sentido artístico, a creatividade e a afectividade, co fin de garantir unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade e de preparalos/as para cursar con aproveitamento a educación secundaria obrigatoria.
2. A acción educativa procurará a integración das experiencias e aprendizaxes do alumnado e adaptarase aos seus ritmos de traballo.
3. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ao mesmo tempo.
4. Os centro docente desenvolverá as medidas de atención á diversidade establecidas pola consellería, adaptándoas ás características do alumnado e á súa realidade educativa, co fin de atender a todo o alumnado. Así mesmo, se arbitrarán métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado, que favorezan a capacidade de aprender por si mesmos/as e promovan o traballo en equipo.
5. Desde o centro se promoverán compromisos coas familias e cos propios alumnos e alumnas nos que se especifiquen as actividades que uns e outros se comprometen a desenvolver para facilitar o progreso educativo.

6. Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das disciplinas de cada curso, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as materias.

7. Se fomentará a calidade, equidade e inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non-discriminación por razón de discapacidade, medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas, adaptacións curriculares e outras medidas de atención á diversidade.

8. Se promoverá o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

PRINCIPIOS METODOLÓXICOS

1. Nesta etapa poñerase especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

2. A metodoloxía didáctica será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Neste sentido prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.

3. A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo.

4. A lectura constitúe un factor fundamental para o desenvolvemento das competencias clave; é de especial relevancia o desenvolvemento de estratexias de comprensión lectora de todo tipo de textos e imaxes, en calquera soporte e formato. Co fin de fomentar o hábito da lectura, os centros docentes organizarán a súa práctica docente de xeito que se garanta a incorporación dun tempo diario de lectura non inferior a trinta minutos.

5. A intervención educativa debe ter en conta como principio a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todo el e mais unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén.

6. Prestaráselle especial atención durante a etapa á atención personalizada dos alumnos e das alumnas, á realización de diagnósticos precoces e ao establecemento de mecanismos de reforzo para lograr o éxito escolar.

7. Os mecanismos de reforzo, que deberán poñerse en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, poderán ser tanto organizativos como curriculares. Entre estas medidas poderán considerarse o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo.

8. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deseñaranse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Libros de texto.
- Cadernos de traballo.
- Materiais didácticos tanto comercializados como de elaboración propia.
- Fichas de reforzo e apoio.
- Fichas de avaliación.
- Ordenador e encerado dixital.

- Biblioteca de aula e de centro.
- Recursos didácticos na rede.
- Dicionarios.
- Mapas.
- Murais.
- Material manipulable experimental propio de cada área.

7. AVALIACIÓN

O referente para avaliar as aprendizaxes do alumnado son os criterios de avaliación e a súa concreción nos estándares de aprendizaxe avaliábeis. No deseño das situacións de aprendizaxe tomaranse en consideración todos os elementos do currículo, entre eles os procedementos e instrumentos de avaliación, así como os criterios de cualificación que permitan avaliar tanto os resultados de área como o nivel de competencias alcanzado polos alumnos e as alumnas.

Contamos cos seguintes procedementos de avaliación:

- Procedementos de avaliación inicial: a avaliación inicial levarase a cabo no mes de setembro. Será realizada a través da observación e de diferentes actividades de ensino / aprendizaxe que permitan observar e comprobar tanto o desenvolvemento de contidos como de competencias en todo o alumnado. As actividades poderán ser tanto escritas, como manipulativas ou orais. Dita avaliación inicial permitirá deseñar a programación de aula, partir do nivel do alumnado e adaptar o proceso ás necesidades individuais de cada alumno/a. Os aspectos relevantes serán rexistrados por escrito e informarse as familias
- Procedementos de avaliación continua: a avaliación continua será inherente á propia práctica docente. As propias actividades de ensino / aprendizaxe permitirán ir regulando o proceso, xestionando erros e afianzando éxitos. Utilizaremos diferentes instrumentos de avaliación, tales como probas escritas, demostracións prácticas, ... En cada tarefa integrada ou proxecto avaliaremos os seus correspondentes estándares establecendo diferentes niveis de desempeño para cada alumno/a.
- Procedementos da avaliación final: a avaliación final ou sumativa virá dada polo perfil de área ou competencia, así como pola correspondente ponderación dos estándares.

Nas materias de ciencias naturais e ciencias sociais a avaliación será final en cada unidade didáctica, é dicir contarase cada unha das unidades didácticas traballadas e realizarase unha media de todas estas.

7.1. MÍNIMOS ESIXIBLES

CIENCIAS DA NATUREZA

- Coñecer que todos os seres vivos están formados por células, como se realizan as funcións vitais e coñecer como son as células do noso corpo.
- Coñecer para que serven as funcións de nutrición, reprodución e relación.
- Saber como funcionan os aparellos que interveñen nas funcións de nutrición, reprodución e relación.
- Identificar os sentidos e os seus órganos, así como coñecer as partes principais destes, a información que recolle cada sentido e os hábitos saudables para coidalos.
- Saber como son as neurona e o tecido nervioso.
- Coñecer as tarefas que realiza o sistema nervioso e as partes que ten.
- Diferenciar entre movementos voluntarios e reflexos e saber como se realizan.

- Aprender sobre os riscos para a saúde relacionados co sistema nervioso.
- Coñecer que é o esqueleto e para que serve.
- Identificar os ósos do esqueleto e as articulacións.
- Coñecer os principais músculos e saber como funciona o aparello locomotor.
- Coñecer os hábitos saudables relacionados co exercicio físico, coa hixiene postural e coa dieta sa.
- Coñecer cales son as necesidades das plantas.
- Coñecer como realizan as plantas a fotosíntese e a respiración.
- Aprender que é a polinización e como se forman o froito e a semente posteriormente. Coñecer a importancia da xerminación.
- Coñecer a reproducións sexual e asexual das plantas.
- Saber o que é un ecosistema e que elementos o forman.
- Coñecer as relacións que se establecen entre os seres vivos e o medio físico dun ecosistema.
- Coñecer as relacións de alimentación entre os seres vivos dun ecosistema.
- Coñecer outro tipo de relacións entre os seres vivos dun ecosistema.
- Aprender como son os ecosistemas terrestres e as características dalgúns deles.
- Coñecer as características dos ecosistemas acuáticos: de auga doce e de auga salgada.
- Coñecer o que é o medio natural e como incide a acción antrópica sobre el.
- Coñecer como se pode protexer o medio natural e as principais responsabilidades dos cidadáns e das autoridades.
- Comprender o que son os espazos naturais protexidos e os tipos que hai en España.
- Saber interpretar e realizar gráficos de distinto tipo.
- Coñecer as propiedades xerais e características da materia.
- Comprender como se mide a masa e o volume e as unidades que se empregan.
- Comprender o que é a densidade, como se calcula e a súa relación coa flotabilidade.
- Coñecer e identificar as propiedades dos sólidos, dos líquidos e dos gases.
- Coñecer as reaccións químicas e os seus tipos.
- Aprender que é a enerxía, distinguir as súas principais formas e identificar as súas propiedades.
- Saber que son as fontes de enerxía e identificalas.
- Diferenciar as fontes de enerxía renovables e as non renovables.
- Coñecer que tipo de enerxía utilizamos e os problemas que ocasiona.
- Saber que os corpos teñen cargas eléctricas e que hai dous tipos destas.
- Aprender que é a corrente eléctrica e saber cales son os seus efectos.
- Comprobar a diferenza entre os materiais illantes e os condutores.
- Saber como se produce e se distribúe a electricidade.
- Coñecer os principais compoñentes dun circuío eléctrico, os diferentes tipos de xeradores eléctricos e a súas aplicacións.
- Aprender o que é unha rede eléctrica.
- Establecer como as máquinas e os avances tecnolóxicos melloraron as nosas vidas en moitos ámbitos.

CIENCIAS SOCIAIS

- Comprender que o universo está formado polo conxunto de todos os astros e o espazo que hai entre eles.
- Coñecer o Sistema Solar, identificando os diferentes astros que o forman e as súas características. Comprender e explicar o movemento de rotación e traslación da Terra.
- Recoñecer os movementos e as fases da Lúa.
- Coñecer e identificar as capas da Terra.
- Coñecer que son os terremotos e os volcáns.
- Comprender o proceso de erosión, transporte e sedimentación.
- Saber que é a escala e diferenciar escalas gráficas e numéricas.
- Describir as diferentes formas de representar a Terra e diferenciar entre os distintos tipos de mapas.
- Situar nun planisferio os océanos e os continentes.
- Comprender que son os paralelos e os meridianos.
- Coñecer a información que recolle un planisferio físico.
- Saber o que é un planisferio político.
- Saber cales son os continentes e os países máis poboados.
- Aprender a localizar diferentes lugares nun mapa.
- Coñecer as características da atmosfera, diferenciar entre tempo e clima e coñecer os seus elementos.

- Coñecer os factores que inflúen no clima: distancia ao ecuador, distancia ao mar e o relevo.
- Coñecer as zonas climáticas da Terra.
- Coñecer o clima mediterráneo e as súas variantes, o clima subtropical, o clima oceánico e o de alta montaña.
- Coñecer a vexetación e o clima de Galicia.
- Coñecer as distintas unidades de relevo de España.
- Coñecer as vertentes españolas.
- Coñecer as paisaxes agrarias, industriais, urbanas e turísticas de España.
- Recoñecer os límites territoriais de España.
- Coñecer e identificar os territorios que forman España.
- Coñecer as principais institucións de España.
- Coñecer a organización territorial de Galicia.
- Coñecer as principais institucións autonómicas.
- Comprender que é a UE e identificar os países que forman a UE na actualidade.
- Saber cales son as institucións máis importantes da UE.
- Coñecer os principais dereitos e deberes dos españois.
- Coñecer os principais conceptos demográficos.
- Coñecer as características da poboación española e a súa evolución.
- Comprender os conceptos de migración, emigración, inmigración e saldo migratorio.
- Explicar as causas e as consecuencias do éxodo rural en España.
- Describir as principais características da emigración española.
- Comprender o concepto de densidade de poboación.
- Coñecer a distribución da poboación española polo seu territorio. Interpretar un mapa de densidade de poboación.
- Identificar as características da poboación europea e interpretar unha pirámide de poboación.
- Situar no tempo o comezo da Idade Media.
- Coñecer as características fundamentais do reino visigodo.
- Coñecer como se produciu a conquista musulmá da península ibérica e as etapas da historia de al-Ándalus.
- Coñecer as formas de vida e al-Ándalus: relixión, sociedade, campo, cidade e arte.
- Coñecer a formación dos reinos cristiáns, a súa organización social e repoboación do territorio.
- Coñecer a organización da cidade cristiá e a arte románica e gótica.
- Situar nunha liña de tempo a Idade Moderna e coñecer a organización social e económica desta época.
- Coñecer as causas o proceso e as consecuencias do descubrimento de América.
- Coñecer os principais feitos acontecidos na idade moderna.
- Coñecer o que é o humanismo e o Renacemento e os seus representantes máis destacados.
- Coñecer algúns dos feitos e protagonistas máis importantes da conquista de América.
- Identificar as causas da decadencia do imperio español no século XVI.
- Coñecer os feitos máis destacados dos reinados de Filipe III, Filipe IV e Carlos II.
- Coñecer as características fundamentais da arte Barroca.
- Comprender a importancia do Século de Ouro para a creación artística e literaria en España e as súas figuras principais.
- Coñecer os principais acontecementos do século XVIII: a guerra de sucesión e a nova dinastía dos Borbóns.
- Coñecer a época da Ilustración e o despotismo ilustrado.
- Coñecer a figura de Francisco de Goya.

MATEMÁTICAS

- Ler, escribir, descompoñer, comparar e ordenar números naturais de máis de sete cifras.
- Aproximar números naturais a distintas ordes e utilizar as aproximacións de números naturais en situacións reais.
- Coñecer os números ordinais ata o trixésimo noveno.
- Recoñecer e realizar sumas, restas, multiplicacións e divisións.
- Resolver problemas e situacións, de suma, resta, multiplicación e división da vida cotián.
- Recoñecer, representar, ler, escribir, comparar, sumar e restar fraccións.
- Recoñecer e obter fraccións equivalentes.
- Calcular a fracción dun número
- Recoñecer múltiplos e divisores dun número dado.

- Coñecer os criterios de divisibilidade.
- Ler, escribir, descompoñer e realizar operacións con números decimais.
- Comparar números decimais.
- Comparar, ordenar e operar con fraccións decimais, relacionándoas cos números decimais correspondentes.
- Recoñecer, ler e escribir porcentaxes e asocíalos coas fraccións de denominador 100 e os números decimais.
- Coñecer e utilizar as unidades naturais de medida (palmo, pé, paso), e as de lonxitude, capacidade e masa e realizar estimacións e resolver problemas de medidas de lonxitude, tempo, capacidade e masa relacionadas con situacións da vida cotiá.
- Recoñecer o metro cadrado e os seus submúltiplos e as súas abreviaturas.
- Resolver problemas nos que hai que aplicar as relacións entre unidades de superficie.
- Ler e representar as horas en reloxos analóxicos e dixitais e resolver problemas reais onde aparezan as horas
- Identificar, nomear, clasificar e trazar as liñas e figuras fundamentais.
- Recoñecer, clasificar e medir ángulos.
- Recoñecer as unidades de medida de ángulos: grao, minuto e segundo, e as súas representacións.
- Coñecer e aplicar as equivalencias entre as unidades de medida de ángulos (sistema sesaxesimal).
- Calcular a área de figuras planas.
- Recoñecer cando un suceso é máis ou menos probable que outro e ordenar sucesos segundo a súa probabilidade.
- Calcular a media aritmética dun grupo de datos agrupados ou sen agrupar.
- Buscar, interpretar e rexistrar datos numéricos para elaborar táboas e gráficos.
- Presentar de forma clara, limpa e ordenada os cálculos, tamén os trazados de figuras xeométricas.

LINGUA CASTELÁ E LINGUA GALEGA

- Coñecer e utilizar o vocabulario básico do nivel na expresión escrita e oral.
- Recoñecer as unidades básicas da lingua e as principais clases de palabras (substantivos, artigos, adxectivos, pronomes persoais, determinantes, verbos...).
- Coñecer e utilizar correctamente as normas ortográficas propias do nivel.
- Desenvolver habilidades de comprensión lectora.
- Interpretar e utilizar a linguaxe non verbal.
- Localizar información en diferentes fontes: dicionarios, libros, enciclopedias,...
- Identificar os elementos rítmicos dun poema e empregar a rima consonante e asonante en pequenos poemas.
- Ler con fluidez, ritmo e entoación axeitados.
- Participar en situacións comunicativas da aula tomando en consideración os hábitos e as regras que rexen estas situacións.
- Comprender textos orais de uso habitual procedentes de diferentes soportes, identificando a información máis relevante. Usar estratexias elementais para comprender as mensaxes que se escoitan, atendendo a sinais relevantes coma o ton de voz ou os xestos e formulando preguntas sobre o que non se comprende ben.
- Expresar oralmente vivencias, feitos, sentimentos ou emocións, e comunicar mensaxes de xeito organizado.
- Coñecer e reproducir textos de literatura oral, especialmente a popular.
- Localizar información concreta e realizar inferencias directas na lectura de textos.
- Producir e reescribir textos diferentes e diversos con variados obxectivos comunicativos, seguindo modelos e observando estratexias de planificación, textualización (coidando as normas ortográficas elementais e os aspectos básicos da organización textual) e revisión de escritos. Iniciar o uso do procesador de texto para composicións sinxelas.
- Ler textos diversos dos traballados e creados na aula, con descodificación e entoación axeitada, coa finalidade de gozar e/ou aprender coa escoita lectora.
- Amosar iniciativa e interese pola lectura.
- Valorar a lectura como fonte de diversión.
- Presentar os seus traballos cunha caligrafía clara e limpa.

* Ademais en lingua galega considerárase como mínimos:

- Emprego oral da lingua galega en situacións de comunicación habituais e cotiáns dentro da aula.
- Identificar mudanzas que se producen nas palabras, enunciados e textos facendo substitucións, supresións, cambios de orde e observar as modificacións que se poden dar na comprensión e na expresión escrita.
- Memorizar e reproducir textos orais propios da literatura galega.
- Coñecer textos da literatura infantil galega (poesía, contos, cómics, ...) adecuados ao nivel, coa finalidade de gozar da lectura.
- Comparar textos orais e escritos producidos en diferentes variedades da lingua galega.
- Valorar a lingua galega e os recursos literarios da tradición oral.

PLÁSTICA

- Desenvolver mecanismos de sensibilidade estética e a creación artísticas para promover a percepción e a expresión de ideas, emocións, sentimentos e vivencias.
- Participar activamente en producións artísticas de forma cooperativa e de forma individual.
- Interese pola manipulación e pola exploración de materiais e de técnicas diversas.

VALORES CÍVICOS E SOCIAIS

- Traballar en equipo valorando o esforzo individual e colectivo.
- Expresar as súas opinións, sentimentos e emocións.
- Participar na resolución de conflitos.
- escoitar e respectar as opinións dos/as compañeiros/as, aceptando as diferenzas individuais.
- Respecta as regras nos xogos e no traballo en equipo.
- Respecta as normas da aula e do colexio.
- Colabora nas diferentes actividades que se propoñan dende a aula ou o colexio.

7.2. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

	<i>Crterios</i>
1. Traballo autónomo (aula e outros espazos). 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo empregado para resolver unha actividade. • Grao de adquisición de aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por finalizado. • Valoración entre o traballo da clase e o da casa. • Creatividade.
2. Probas orais e escritas. 50%	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e dos resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración do tempo empregado/tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía lexible. • Tempo de realización. • Destrezas.

<p>3. Actividades TIC.</p> <p style="text-align: center;">10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónoma, con apoio ou ningunha). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación.
<p>4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de respostas...).</p> <p style="text-align: center;">10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamento. • Esfuerzo. • Interese.
<p>5. Traballo cooperativo. Valoración individual e en grupo.</p> <p style="text-align: center;">10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros e compañeiras. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e de como se fixo.
<p>6. <i>Dossier</i> de traballo individual.</p> <p style="text-align: center;">10%</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara e ordenada. • Actualizado. • Razoamento da selección das producións que forman o <i>dossier</i>.

7.3. CRITERIOS DE PROMOCIÓN DOS ALUMNOS/AS.

O alumno ou a alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado ou os obxectivos da etapa, e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes. De non ser así, poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio, que será organizado polos centros docentes de acordo co que estableza a consellería competente en materia educativa.

A repetición considerarase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do alumnado.

O equipo docente adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

Atenderase especialmente aos resultados das avaliacións individualizadas de terceiro curso de educación primaria.

O claustro deste dentro, con carácter xeral, establece as seguintes normas na promoción ou non promoción entre os distintos cursos.

Promoción de curso:

- **Promocionará** aquel alumno/a que obteña cando menos a cualificación de SUFICIENTE en todas as áreas.
- **Promocionará** o/a alumno/a que, aínda que non obteña a cualificación de SUFICIENTE en todas as áreas xa repetise ao longo da etapa.
- **Non promocionará** o/a alumno/a que teña a cualificación de INSUFICIENTE en dúas áreas si estas son as das linguas (galego e castelán) ou ben unha área das citadas de lingua e a de matemáticas. E ó mesmo tempo teña un desenvolvemento das competencias clave e un grao de madurez tal, que dificulten gravemente o seu traballo no seguinte nivel.
- **O alumno con NEE será avaliado tendo en conta a súa adaptación curricular significativa**, é dicir, tomaranse como referencia para a súa promoción os obxectivos, contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe fixados nas respectivas adaptacións.

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO				
INDICADORES DE LOGRO	ESCALA			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3. Conseguiuse a motivación do alumnado?				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5. Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7. Tomouse algunha medida curricular para atender ao alumnado con NEAE?				
8. Tomouse algunha medida organizativa para atender ao alumnado con NEAE?				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12. Valorouse adecuadamente o traballo cooperativo do alumnado dentro do grupo?				

AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE				
INDICADORES DE LOGRO	ESCALA			
	1	2	3	4
1. Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade?				
2. Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para o alumnado con NEAE?				
3. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas?				
4. Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5. Poténcianse estratexias de animación á lectura, de comprensión e de expresión oral?				
6. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino / aprendizaxe?				
7. Préstase atención aos temas transversais?				
8. Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
9. As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares?				
10. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación, ...?				

9. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

Durante o mes de setembro realizaremos na aula mediante probas escritas e orais, ademais de observación directa a avaliación inicial. Despois o claustro e o departamento de orientación realizará unha reunión para determinar novas medidas como consecuencia destes resultados. As posibles medidas descríbense no seguinte apartado: medidas de atención a diversidade.

10. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE.

No marco do Decreto 229/2011, enténdese por medidas de atención á diversidade aquelas actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado. Estas medidas clasifícanse en:

1. Medidas ordinarias de atención á diversidade. Son todas aquelas que faciliten a adecuación do currículo prescrito, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado. Estas medidas teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas diferentes ensinanzas. Algunhas destas medidas a desenvolver serían:
 - a) Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.
 - b) Adecuación das programacións didácticas ao alumnado. En todo momento teranse en conta as características, motivacións e intereses do alumnado para deseñar as diferentes tarefas que permitan desenvolver e acadar os estándares e os criterios de avaliación.
 - c) Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.

- d) Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación. A avaliación entenderase como un elemento regulador e potenciador da aprendizaxe. O alumnado con algún tipo de dificultade ou necesidade específica de apoio educativo contarán con todas aquelas adaptacións que sexan precisas e que permitan a compensación de ditas dificultades.
 - e) Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria. Este tipo de reforzo e apoio será deseñado e implementado contando sempre co asesoramento do D.O.
 - f) Programas de habilidades sociais. Traballarase a xestión de conflitos, a intelixencia emocional e a empatía de forma transversal.
2. Medidas extraordinarias de atención á diversidade. Son todas aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Aplicaranse unha vez esgotadas as de carácter ordinario ou por resultar estas insuficientes.

No presente curso escolar, como medidas extraordinarias contemplamos a revisión de dúas ACS e a intervención específica do profesorado de audición e linguaxe e pedagogía terapéutica. Intervención coordinadas polo DO e a xefatura de estudos.

11. PLANS E PROXECTOS.

-Proxecto sobre os seres vivos: o bloque de seres vivos da materia de ciencias naturais se desenvolverá no centro biolóxico da USC sito na Graña, Ferrol. Están planeadas 5 visitas na que se estudarán os tipos de animais invertebrados, o reino vexetal, centrándonos nos protistas, os ecosistemas, as cadeas tróficas e a conservación e contaminación da ría de Ferrol.

-Plan atrévete: se estudará o entorno económico e as empresas de Ferrolterra, o que culminará coa visita o CIFP de Ferrolterra.

12. INFORMACIÓN ÁS FAMILIAS.

Na reunión de pais, por cursos, que se celebrará no mes de setembro procederase a darlles conta da marcha do curso, con normas a seguir e orientacións cara ao estudo dos seus fillos e fillas.

Informaráselles dos criterios de promoción de curso, así como dos obxectivos, competencias, contidos e criterios de avaliación das distintas áreas, indicándolles que teñen á súa disposición ditos documentos na secretaría do centro para poder miralos cando lles sexa preciso.

Así mesmo, informaráselles de como será a avaliación trimestral e de onde sairá a nota de cualificación trimestral.

Recordaráselles o horario de atención a pais e a dispoñibilidade dos titores a recibilos en horario distinto ao da titoría, sempre que sexa posible e, por último, pediráselles a súa colaboración e implicación para mellorar a calidade do ensino, coa intención de que se convertan en axentes activos do proceso de ensinanza / aprendizaxe dos seus fillos/as.